

2. Menneskerettighedskonventionen

En kraftig vækst i antallet af sager har ført til en forlængelse af sagsbehandlingstiden og en op-hobning af uafsluttede sager hos Menneskeret-tighedsdomstolen. Yderligere tilførsel af res-sourcer har ikke afgørende ændret dette billede. Samtidig kan der opstå problemer i forbindelse med Ministerkomiteens kontrol med implemen-teringen af Domstolens afgørelser. Bekymringen knytter sig blandt andet til de mange nye med-lemslande, hvor det må antages, at omfanget af den individuelle klageadgang for alvor vil slå igennem i de kommende år. Det skønnes, at der vil ske en fordobling af sagsantallet i perioden fra 2000 til 2005.

Et udredningsarbejde konkluderer, at der for-uden øgede ressourcer bør foretages 1) foran-staltninger med henblik på en bedre integrering af menneskerettighedshensyn i national lovgiv-ning 2) effektivisering af kontrollen med imple-mentering af Domstolens afgørelser, 3) strømlin-ing af procedurer, som kan gennemføres uden at ændre Konventionen og 4) en ændring af Konventionen, således at det f.eks. bliver muligt at afvise sager, der ikke frembyder problemer i relation til konventionen.

3. Overvågningsvirksomheden i øvrigt

Overvågning/monitorering står helt centralt i Europarådets arbejde. Der gennemføres kontrol af, at påtagne forpligtelser overholdes. Dette gælder dels i forhold til Menneskerettigheds-konventionens grundlæggende principper, og dels i forhold til de mange specifikke regelsæt, som landene har tilsluttet sig. Overtrædelser kan i sidste ende føre til eksklusion. På bag-grund af konflikten i Tjetjenien har Ruslands status i Den parlamentariske Forsamling således været under overvejelse. Det samme har været tilfældet for Ukraines vedkommende. Monitore-ringen er dog normalt indledningen til en inten-siv dialog med det pågældende land, og kan føre til, at der iværksættes særlige hjælpepro-grammer.

I dag er der udover Menneskerettighedsdom-stolen en lang række aktører, der arbejder med monitorering: Ministerkomiteen, Den parlamen-tariske Forsamling og Kongressen for Kommu-nale og Regionale Myndigheder samt adskillige uafhængige råd og nævn. Et forholdsvis nyt em-be er oprettelsen af Europarådets Menneske-rettighedskommissær. Indehaveren er spanie-ren Gil-Robles, der bl.a. har virket for udbredel-sen af kendskabet til menneskerettighederne

gennem opbygningen af et netværk med natio-nale ombudsmænd. Indsatsen har indtil nu i be-tydelig grad været koncentreret om Tjetjenien, men kommissæren har også besøgt en række an-dre europæiske lande.

Blandt Europarådets grundlæggende regel-sæt på menneskerettighedsområdet er Konven-tionen om forebyggelse af Tortur, som trådte i kraft i 1989. Under konventionen er der oprettet en komite, CPT, som gennemfører inspektions-rejser i medlemslandene. Disse rejser omfatter besøg i fængsler, psykiatriske hospitaler og poli-tistationer. Det undersøges, om frihedsberøve-de personer underkastes tortur eller anden ned-værdigende behandling. I løbet af 2001 gennem-førtes 18 besøg, bl.a. i Rusland og Tyrkiet, samt i Storbritannien og Spanien. CPT aflagde sit tre-die regelmæssige besøg i Danmark den 28. janu-ar til 4. februar 2002. Komiteen vil senere afgive en fyldig rapport om sine iagttagelser under be-søget. Overordnet set var det indtrykket både hos de danske myndigheder og CPT, at besøget var forløbet tilfredsstillende. CPT vil i øvrigt af-lægge regelmæssige besøg i 10 andre Europa-råds-lande i løbet af 2002.

Rettighederne for nationale mindretal har til-trukket sig øget opmærksomhed, ikke mindst fordi mindretallene kan udgøre en kilde til usta-bilitet og konflikt. Derfor er en forebyggende indsats mod racisme og intolerance afgørende.

Rammekonventionen om beskyttelse af natio-nale mindretal har været i kraft i godt 4 år. Dan-mark tiltrådte konventionen i 1997. Ministerko-miteen kunne i slutningen af 2001 drage sine konklusioner for den første gruppe af lande, herunder Danmark. Det skete med en vedtagel-se af 31. oktober 2001, som specielt udtrykte an-erkendelse af indsatsen i forhold til det tyske mindretal i Sønderjylland, men samtidig opfor-drede til overvejelser om afgrænsningen af de grupper, i forhold til hvilke rammekonventio-nen kunne finde anvendelse, samt om Folkekir-ken's stilling bl.a. med hensyn til registrering af personnavne. Den europæiske pakt om regiona-le sprog eller mindretalssprog bygger på et til-svarende overvågningssystem. Også her har de første landegennemgange nu resulteret i kon-klusioner fra Ministerkomiteen. Danmark har været omfattet af denne konvention siden 1. janu-ar 2001. I overensstemmelse med et løfte afgiv-et under Folketingets behandling af ratifikatio-nen er der nu udsendt en to-sproget pjece om de forpligtelser, der følger af konventionen, til brug